

Spoštovane gospe in gospodje;

spoštovani predsednik Študentske organizacije Slovenije Andrej Pirjevec;

drugi predstavniki študentske organizacije, cenjeni gostje in vsi, ki nas spremljate na daljavo ...

dobrodošli v dvorani drugega doma slovenskega parlamenta, kjer se trudimo, da imajo možnost spregovoriti različni predstavniki naše družbe. Današnji posvet se nanaša na položaj študentov v Sloveniji, da bi lahko tako strokovna kot splošna javnost uzrla celovito sliko težav, s katerimi se soočajo.

Če najprej za oris pogledamo številke, lahko vidimo, da se je število študentov v Sloveniji od leta 2009 do letošnjega leta zmanjšalo s 115.000 na dobrih 75.000. Velik del zmanjšanja študentske populacije je šel na račun upravičene regulacije, to je omejevanja izkoriščanja statusa študenta, kar se je doseglo tudi z uvedbo centralizirane evidence v visokem šolstvu ter onemogočanjem zaporednega vpisovanja in brezplačnega študija brez njegovega zaključka. Tako se je sicer resda zmanjšal pritisk na državni proračun, a kot opozarjajo razpravljalci na tem posvetu, se je poleg števila študentov krčila tudi štipendijska politika. Zmanjšalo se je število podeljenih štipendij, nižja je bila tudi njihova povprečna višina. Poleg tega so študenti že takrat opozarjali, da so se zaradi šibko financiranega javnega visokega šolstva iz državnega proračuna povečevali vpisni in drugi skriti stroški, da je bivanje v izobraževalnih središčih postalo še dražje ... Tudi med študenti tako nastajajo vse globlji razkoraki med tistimi, ki zaradi slabšega socialnega položaja finančno ne zmorejo bremena visokošolskega študija, in tistimi, ki jim starši lahko pokrivajo te izdatke. Pomemben doprinos in finančni obliž je še do nedavnega predstavljalo študentsko delo, saj so si tako mnogi prislužili potreba finančna sredstva in pridobili še kako potrebne delovne izkušnje, ki so jim nato pomagale pri iskanju prve zaposlitve. A kot vemo, se je obseg študentskega dela v zadnjih letih prav tako zmanjšal, v zadnjem letu ob nastopu epidemije pa skoraj v celoti skrčil. Zato se mi zastavlja vprašanje, ali je prav, da v Sloveniji nimajo vsi dijaki po

zaključku srednješolskega izobraževanja možnosti nadaljevati študija, če si to želijo. Je prav, da jim odrečemo možnost za pridobitev terciarne izobrazbe ter s tem možnosti za boljšo zaposlitev? Je prav, da je socialni status posameznikov in družin razlog za zmanjševanje števila študentov? Tudi sicer si z zmanjševanjem dosežene izobrazbene ravni prebivalstva v Sloveniji delamo medvedjo uslugo, saj se nenazadnje s tem zmanjšuje tudi kadrovski potencial in možnost doseganja višje dodane vrednosti. V državi, kjer gospodarstvo ne more temeljiti na naravnih surovinah, je torej znanje edini osnovni kapital za napredovanje družbe in gospodarstva, kar bi nedvomno morali postavljati v ospredje.

Poleg tega zadnje leto epidemije bolezni Covid-19 ni bilo lahko za nikogar, niti za študente, ki so poleg finančnega udara zaradi omejitve študentskega dela, izgubili tudi socialni stik z vrstniki, saj se je študijski proces preselil v digitalno okolje. Socialni krizi sta se tako pridružili še zdravstvena in psihološka stiska, v kateri so se znašli mnogi študenti.

Pri svojem delu in tudi sicer zagovarjam proaktivno delovanje, iskanje rešitev za nastale izzive. Zato me veseli, da je tudi Študentska organizacija Slovenije aktivno pristopila k reševanju situacije in pripravila predloga Zakona za urejanje položaja študentov, ki naslavlja različne problematike, s katerimi se mladi danes srečujejo. Verjamem, da boste na današnjem posvetu predstavili trenutno stanje, odprli razpravo in spodbudili različne deležnike, da prispevajo svoja mnenja in poglede na reševanje situacije te in naslednjih generacij študentov. Državni svet daje s tovrstnimi posveti civilni družbi možnost, da opozori na probleme, deležnikom odpira možnost razprave in spodbuja k temu, da so njihovi glasovi slišani. Naloga nas vseh pa je, da iščemo rešitve, ki so sprejemljive za vse, da stopimo kdaj tudi malo nazaj, ker bomo tako lahko lažje prišli skupaj in naprej.

Zato vam želim uspešno in zanimivo razpravo ter hvala za pozornost.